

Erasmus+

**PROJEKT „ZAGRANICZNA MOBILNOŚĆ KADRY
EDUKACJI DOROSŁYCH ZAPEWNI WYSOKĄ
JAKOŚĆ I EUROPEJSKIE STANDARDY W PRACY
CENTRUM”**

NR PROJEKTU: 2016-1-PL01-KA104-025027

**WARSZTATY KULTUROWE -
REPUBLIKA AUSTRII**

Projekt jest współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej Erasmus+
Sektor - Edukacja dorosłych, Akcja 1 Mobilność Edukacyjna

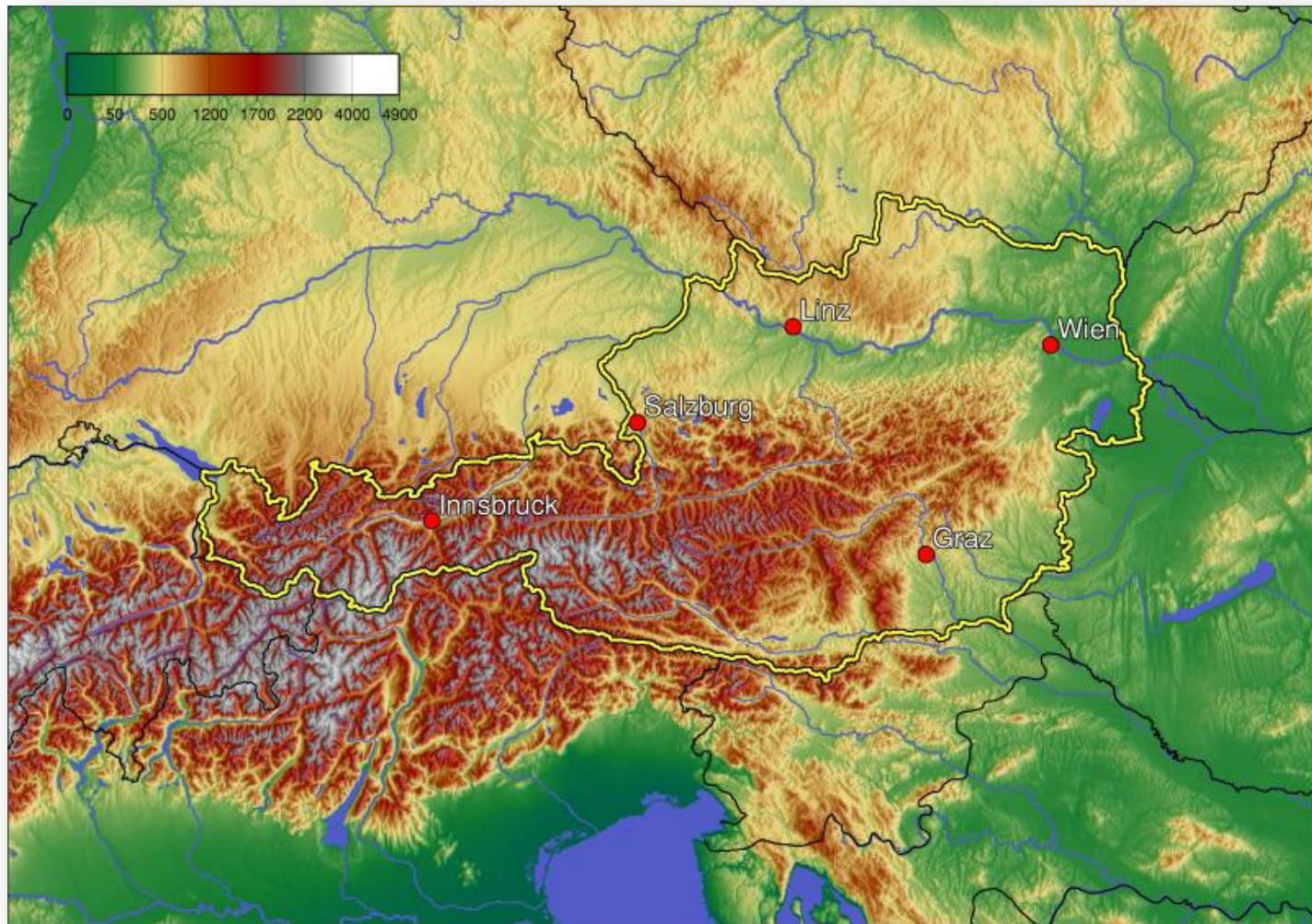
Informacje ogólne

- **Republika Austrii** (niem. *Republik Österreich*) – państwo położone w **Europie Środkowej**, federacja dziewięciu **krajów związkowych** ze stolicą w **Wiedniu**.
- Od 1995 należy do **Unii Europejskiej**.
- W 2002 roku wprowadzono do obiegu **euro**.

Położenie Austrii na mapie politycznej Europy

Mapa topograficzna Austrii

Flaga Austrii

Godło Austrii

Wiedeń – stolica Austrii

Geografia

- **Powierzchnia Austrii wynosi 83 854 km².** Ponad połowa kraju znajduje się w **Alpach**. Najwyższym szczytem jest **Großglockner**, sięgający 3797 m n.p.m.
- Na wschodzie Austrii znajduje się **Kotlina Wiedeńska**, a także **Mała Nizina Węgierska** z **Jezioro Nezyderskim**.
- Przez Austrię przepływa **Dunaj** (na odcinku o długości 350 km). Regiony górskie gęsto porasta las. 24% powierzchni Austrii znajduje się pod ochroną. Zagrożonymi gatunkami są: kozice, świstaki i koziorożce.
- Długość całkowita **granic lądowych**: 2832 km
- **Niemcy**: 784 km
- **Czechy**: 632 km
- **Włochy**: 430 km
- **Węgry**: 366 km
- **Słowenia**: 330 km
- **Szwajcaria**: 164 km
- **Słowacja**: 91 km
- **Liechtenstein**: 35 km

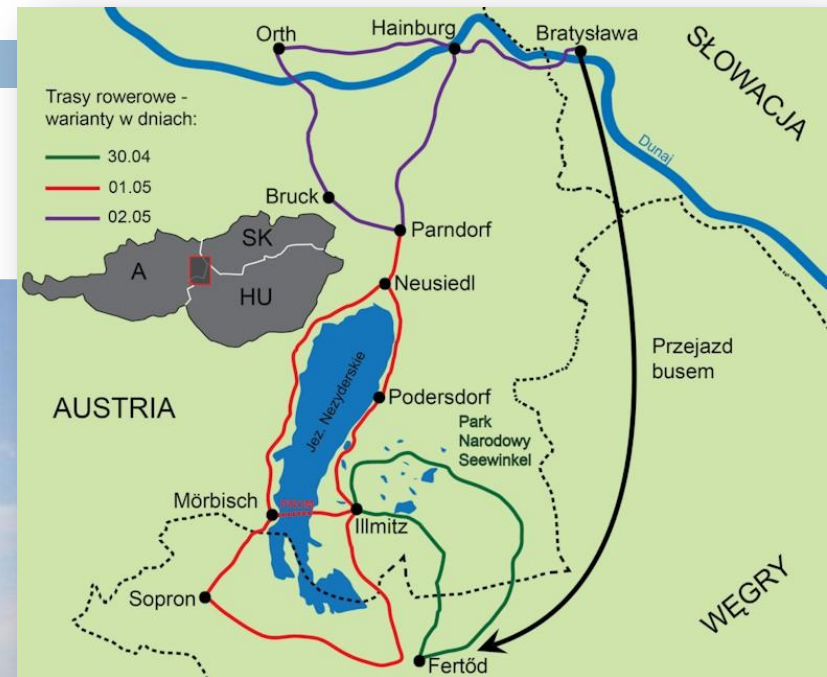
Położenie Austrii na mapie politycznej Europy

Park Narodowy Jezioro Nezyderskie-Seewinkel

- Park Narodowy Jezioro Nezyderskie-Seewinkel (Burgenland) – jedyny w Europie Środkowej park założony na terenach **stepowych**.
- Na jego terenie znajduje się **Jezioro Nezyderskie** – typowe jezioro stepowe, wokół tereny porośnięte trzciną i sitowiem, liczne małe solanki i pasy podmokłych łąk. Przede wszystkim w okresie ptasich wędrówek, tj. wiosną i jesienią teren parku stanowi azyl dla przelatujących ptaków.

Park Narodowy Jezioro Nezyderskie-Seewinkel

Park Narodowy Wysokich Taurów

- Park Narodowy Wysokich Taurów (Karyntia, Salzburg) – najcenniejszy skarb Wysokich Taurów stanowią typowe alpejskie krajobrazy z turniami, lodowcami, wodospadami, dolinami, a także bogaty świat roślin i zwierząt.
- Tajemnice parku można zgłębiać na wiele różnych sposobów – podczas pieszych wędrówek, w ramach prelekcji ze slajdami i imprez specjalnych, np. dni dla dzieci lub dni wędrówek wysokogórskich.

Park Narodowy Wysokich Taurów

Park Narodowy Łęgów Naddunajskich

- Park Narodowy Łęgów Naddunajskich (Dolna Austria, Wiedeń) – naddunajskie łęgi to największe tego typu tereny w Europie Środkowej. Dają schronienie blisko 300 gatunków ptactwa, w tym wielu gatunkom ginącym.
- Są to także tereny rekreacyjne dla mieszkańców Wiednia. Po okolicach można wędrować pieszo lub przedzierać się łądzką przez rozlewiska. Sceneria tych wypraw jest niepowtarzalna.

Park Narodowy Łęgów Naddunajskich

Park Narodowy Doliny Dyi

- Park Narodowy Doliny Dyi (Dolna Austria) – dolina Dyi na północy Dolnej Austrii uważana jest za jedną z najpiękniejszych austriackich dolin, zbudowanych ze skał magmowych.
- Spotkać tu można wiele gatunków roślinności panońskiej. Dolina Thaya to najdalej na zachód wysunięty naturalny teren występowania wielu z nich.
- Wcinające się w masywy skalne kręte koryta rzek, łąki pokryte kobiercami kwiatów i strome ściany skalne to charakterystyczny krajobraz doliny.
- Oprócz niepowtarzalnego piękna przyrody park ten, leżący częściowo na terenie Czech, fascynuje ponadto bogactwem zamków i ruin oraz legend, krążących wokół nich.

Park Narodowy Doliny Dyi

Park Narodowy Alp Wapiennych

- Park Narodowy Alp Wapiennych (Górna Austria) – leży w regionie Eisenwurzen i obejmuje swym zasięgiem także wyższe partie Alp Wapiennych. Na terenie parku żyją jelenie szlachetne, sarny europejskie i kozice północne, można także spotkać rzadkie już dziś gatunki płazów.

Park Narodowy Alp Wapiennych

Park Narodowy Gesäuse

- Park Narodowy Gesäuse (Styria) – kraina między Admont a Hieflau przecina wijąca się rzeka Aniza, otoczona przez potężną ścianę lasu i porośnięte drzewami zbocza gór.
- Szlaki pieszych wędrówek przecinają imponujący krajobraz, który zachęca do wspinaczki, wycieczek raftingowych i pieszych wędrówek.

Park Narodowy Gesäuse

Cechy klimatu

- Austria znajduje się pod wpływem **klimatu umiarkowanego**, jednak ze względu na położenie i rzeźbę występują lokalne różnice klimatyczne.
- Dokładnie Austria znajduje się pod wpływem **trzech typów mas powietrza**. **Atlantyckie** na północnym zachodzie, przez co klimat charakteryzuje się niskim ciśnieniem, łagodnym powietrzem z **Prądu Zatokowego** oraz dużymi opadami. Ma duży wpływ na północne stoki **Alp, Prealpy** oraz dolinę **Dunaju**.
- **Kontynentalne masy** powietrza, przez co klimat charakteryzuje się niskim ciśnieniem i opadami w lecie oraz wysokim **ciśnieniem** i chłodnymi oraz suchymi zimami. Występuje on we wschodniej części kraju.
- Trzecim typem mas powietrza, są **śródziemnomorskie masy**, przez co klimat cechuje się wysokim ciśnieniem, małym zachmurzeniem oraz ciepłym powietrzem. Klimat ten panuje na południu kraju.

Cechy klimatu

- Ciekawostką klimatyczną Austrii jest występowanie **fenu**, ciepłego i suchego wiatru, który przesuwając się na północ potrafi podnieść temperaturę nawet o 20 °C w krótkim czasie. Meteopaci mogą wtedy odczuwać bóle głowy, rozdrażnienie lub problemy z krążeniem.
- W czasie zimy nagłe pojawienie się fenu może powodować destabilizację pokrywy śnieżnej i w efekcie schodzenie lawin.

Cechy klimatu

- W Austrii występuje piętrowość klimatyczna. Średnie temperatury stycznia wynoszą od $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$ na nizinnych terenach, m.in. w dolinie **Dunaju**, do $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ na obszarach górskich.
- Wysoko w górach średnie temperatury zimą mogą być jeszcze niższe i osiągać $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$. Latem, gdy nad obszary kraju dostają się zwrotnikowe masy powietrza, w dolinach jest ciepło i średnie wartości osiągają $+20\text{ }^{\circ}\text{C}$ lub więcej.
- Rekordową temperaturę odnotowano 3 sierpnia 2013 w miejscowości **Dellach im Drautal** w **Karyntii** $+39,9\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Cechy klimatu

- Ze względu na obecność gór, które zajmują znaczną część kraju, ilość opadów w Austrii jest wysoka. **Najniższe wartości opadowe, czyli 500 mm** rocznie, reprezentują obszary **Morawskiego Pola**.
- **Na pozostałych terenach nisko położonych** opady roczne wynoszą **od 600 do 900 mm**.
- **Im wyżej, tym opady są wyższe**, w najwyższych partiach gór opady **roczne sięgają 2000 mm**, głównie pod postacią śniegu. W niższych partiach gór opady przekraczają wartość 1000 mm i przez większą część roku są to opady deszczu.

Demografia

W 2016 Austria liczyła 8.570.000 mieszkańców, w tym:

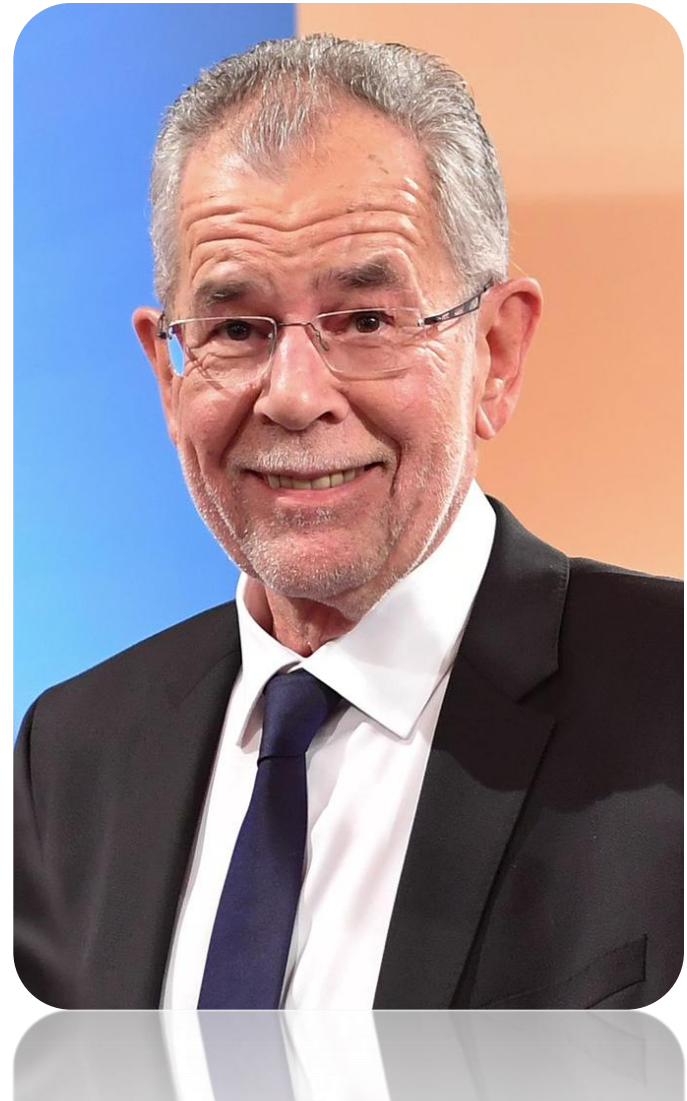
- **Austriacy** – 84,73%,
- **Szwajcarzy** – 3,44%,
- **Serbowie** – 2,33%,
- **Turcy** – 1,95%,
- **Chorwaci** – 1,26%.
- Pozostali stanowili 6,29% populacji, w tym: **Albańczycy, Bośniacy, Polacy, Chińczycy, Pasztunowie, Słoweńcy, Czeczeni, Kurdowie, Hindusi, Arabowie i inni.**

Ustrój polityczny

- republika federalna
- głowa państwa: prezydent Alexander Van der Bellen
- szef rządu: kanclerz Sebastian Kurz

Prezydent Austrii

- **Alexander Van der Bellen**

Kanclerz Austrii

□ **Sebastian Kurz**

Podział administracyjny

- W skład Austrii wchodzi **dziewięć krajów związkowych** (*Bundesland*).
- Kraje związkowe dzielą się na 85 **powiatów** (*Bezirk*), te zaś na 2100 **gmin** (*Gemeinde*), w tym 15 **miast statutarnych** (*Statutarstadt*).
- Stolica Austrii – **Wiedeń** – stanowi od 1986 oddzielny kraj związkowy.

Gospodarka

- **W Austrii funkcjonuje społeczna gospodarka rynkowa.** Podatki stanowią 43% PKB, co jest poziomem nieco niższym niż w krajach skandynawskich. PKB per capita w 2006 roku wynosiło nominalnie 38 tys. 961 dolarów, a po zmierzeniu parytetem siły nabywczej 36 tys. 031 dolarów, stawiając Austrię w światowej czołówce pod tym względem.
- Bezrobocie w zależności od metody liczenia wynosi 4,4% albo 6,8%. **Wskaźnik Giniego**, czyli poziom rozpiętości w dochodach, wynosi 29 i jest jednym z najniższych na świecie.
- **Rolnictwo rozwinęło się na 42% powierzchni kraju.** W 2004 roku rolnictwo zaspokoiło 90% potrzeb państwa i przyniosło 1,5% produktu krajowego brutto. **Uprawia się głównie zboża, winorośl i ziemniaki.** Eksportuje się głównie nadwyżki pochodzące z przetwórstwa mleczarskiego.
- **Głównym surowcem są rudy żelaza.** Przemysł dostarczył w 2004 roku 31% PKB. **30% zatrudnionych pracuje w przemyśle.**

Turystyka

- W 2015 roku kraj ten odwiedziło 26,719 mln. turystów (5,6% więcej niż w roku poprzednim), generując dla niego przychody na poziomie 18,303 mld USD.

Transport

- Austria ma **bardzo dobrze rozwiniętą sieć dróg komunikacyjnych**. Długość dróg wynosi ok. 130 tys. km. Ważną rolę pełni trasa tranzytowa Brenner – Autobahn, prowadząca przez liczne przełęcze alpejskie do Włoch. Za korzystanie z autostrad i dróg ekspresowych trzeba płacić.
- **Długość linii kolejowych wynosi 5600 km.**
- Najważniejsze porty rzeczne na Dunaju znajdują się w Wiedniu i w Linzu.
- **Głównym portem lotniczym jest Wiedeń-Schwechat.**

Oświata

- W najbliższych latach Austria zamierza reformować swój system edukacji na wzór istniejącego w **Skandynawii**.
- W 2008 roku w wybranych szkołach na próbę zostały wprowadzone tamtejsze rozwiązania. Trwa również debata nad zniesieniem stosunkowo niskich opłat za studia wprowadzonych podczas ostatniej kadencji przez centroprawicową **Austriacką Partię Ludową**.
- W Austrii działa 19 uniwersytetów, z czego najważniejszą z nich jest **Uniwersytet Wiedeński**, założony w 1365 roku.

Uniwersytet Wiedeński

Kultura/muzyka

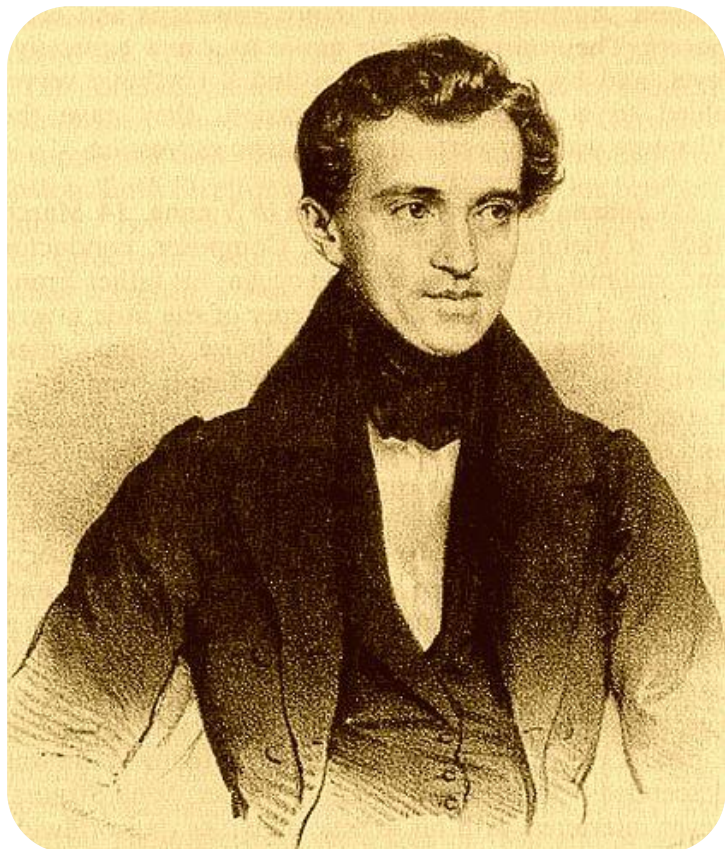
- Dziś Austria i jej kultura w dużej mierze kojarzy się z muzyką, i to muzyką poważną. To tu urodził się i tworzył **Wolfgang Amadeus Mozart**, syn innego znanego kompozytora, również związanego z Austrią – **Leopolda Mozarta**.
- Tu urodzili się bracia **Józef i Michael Haydn** oraz **Johann Strauss ojciec, syn i wnuk, Josef Strauss i Eduard Strauss**.
- Poza nimi także **Franz Schubert, Anton Bruckner, Gustav Mahler** oraz **Arnold Schönberg, Anton Webern, Alban Berg** i inni.
- W samym Wiedniu żyło i tworzyło również wielu kompozytorów nie tylko związanych z cesarskim dworem. Należy tu wymienić choćby takie nazwiska jak **Ludwig van Beethoven, Antonio Salieri, Christoph Willibald Gluck** czy twórców operetki **Ferenca Lehára i Imre Kálmána**.
- Także wielu znanych dyrygentów również pochodzi z tego kraju. Są to przede wszystkim **Herbert von Karajan, Karl Böhm, czy Erich i Carlos Kleiber**.

Wolfgang Amadeus Mozart

- ur. 27 stycznia 1756 w Salzburgu, austriacki kompozytor i wirtuoz gry na instrumentach klawiszowych, którego twórczość związana była głównie z austriackim Wiedniem.
- Razem z Haydnem oraz Beethovenem zaliczany do trójki klasyków wiedeńskich.

Johann Strauss (ojciec)

- ur. 14 marca 1804 w Wiedniu – austriacki kompozytor okresu romantyzmu.
 - Komponował głównie waltze i inne tańce: polki, galopady, kadryle, kotyliony oraz marsze. Był także dyrygentem oraz grał na skrzypcach i altówce.
- W 1825 założył własną orkiestrę, z którą zdobył ogromną popularność w Wiedniu i w całej Europie. Wkrótce jednak jego sławę przyćmił jego syn – także Johann.

Ludwig van Beethoven

- ur. 15-17 grudnia 1770 w **Bonn**, zm. 26 marca 1827 w **Wiedniu**) – kompozytor i pianista niemiecki, ostatni z tzw. **klasyków wiedeńskich**, a zarazem prekursor **romantyzmu w muzyce**, uznawany za jednego z największych twórców muzycznych wszech czasów.

Herbert von Karajan - dyrygent

- ur. 5 kwietnia 1908 w Salzburgu, zm. 16 lipca 1989 w Anif koło Salzburga) – światowej sławy austriacki dyrygent, animator życia muzycznego.

Kultura/muzyka

- Filharmonicy wiedeńscy to dziś jedna z najbardziej renomowanych orkiestr świata, podobnie jak Wiener Staatsoper czy Festiwal w Salzburgu, jeśli chodzi o operę. Z austriacką operą związane są zresztą jeszcze nazwiska librecistów i tu trzeba choćby wspomnieć Lorenzo Da Pontego i Pietra Metastasia.
- W 2014 roku Conchita Wurst reprezentująca Austrię wygrała 59. Konkurs Piosenki Eurowizji.
- W Austrii wyróżnia się dwa typy tańców ludowych: polka i walc.

Filharmonicy Wiedeńscy

- najważniejsza orkiestra w **Austrii** i jedna spośród bardziej znaczących na świecie.

Kultura/Architektura i malarstwo

- Wśród austriackich architektów i malarzy należy wymienić takie nazwiska jak: Johann Bernhard Fischer von Erlach, Otto Wagner, Adolf Loos, Hans Hollein, Ferdinand Georg Waldmüller, Rudolf von Alt, Hans Makart, **Gustav Klimt**, Oskar Kokoschka, Egon Schiele, Carl Moll, czy **Friedensreich Hundertwasser**.

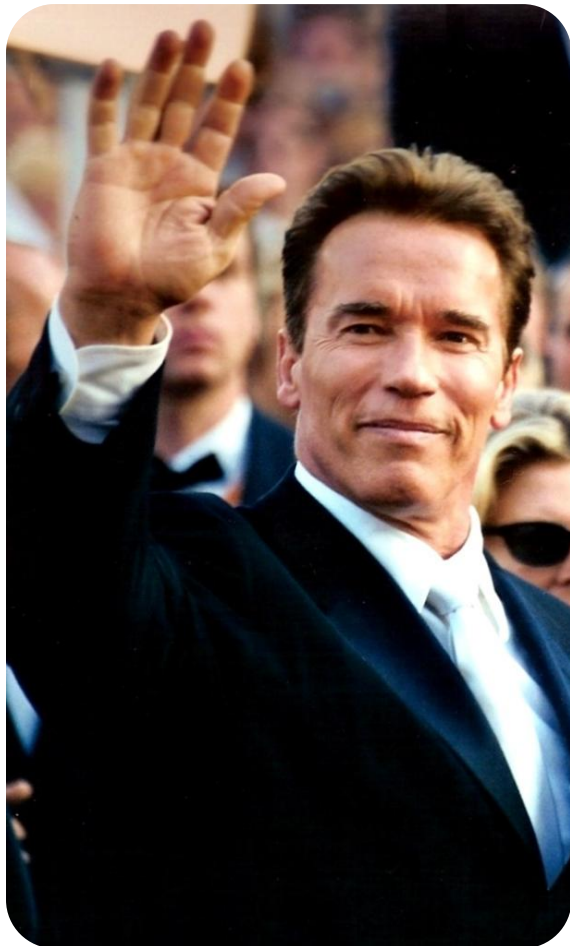
Kultura/Literatura

- Z Austrią są związane nazwiska takich pisarzy, dramatopisarzy i poetów jak zdobywcy **Nagrody Nobla**: Elfriede Jelinek, Peter Handke i Daniel Kehlmann, a także Arthur Schnitzler, Stefan Zweig, Thomas Bernhard, **Franz Kafka**, Robert Musil, Georg Trakl, Franz Werfel, Franz Grillparzer, Rainer Maria Rilke, Adalbert Stifter, Karl Kraus oraz Eva Ibbotson.

Kultura/Inne dziedziny

- Wielu znanych naukowców, ekonomistów, psychologów czy filozofów także pochodziło z Austrii. Wśród przedstawicieli nauk ścisłych, przyrodniczych i technicznych światowe uznanie zdobyli: **fizycy** – Ludwig Boltzmann, Ernst Mach, Victor Franz Hess, Christian Andreas Doppler, Lise Meitner, Erwin Schrödinger, Wolfgang Pauli i Anton Zeilinger, **matematyk** – Kurt Gödel, **filozofowie** Ludwig Wittgenstein i Karl Popper, **inżynierów** mogą reprezentować Ferdinand Porsche, czy Siegfried Marcus, a **biologię** Gregor Mendel oraz Konrad Lorenz.
- **Także psychologia** jest nauką, która wiele zawdzięcza Austrii. Stąd pochodzi **twórca psychoanalizy Zygmunt Freud**, ale także Alfred Adler, Paul Watzlawick czy **Hans Asperger**, a z psychiatrów Viktor Frankl.
- **Nauki ekonomiczne** reprezentują: Joseph Schumpeter, Eugen von Böhm-Bawerk, Ludwig von Mises oraz Friedrich Hayek.
- **Do najbardziej znanych Austriaków należy również aktor i były gubernator stanu Kalifornia – Arnold Schwarzenegger.**

Arnold Schwarzenegger

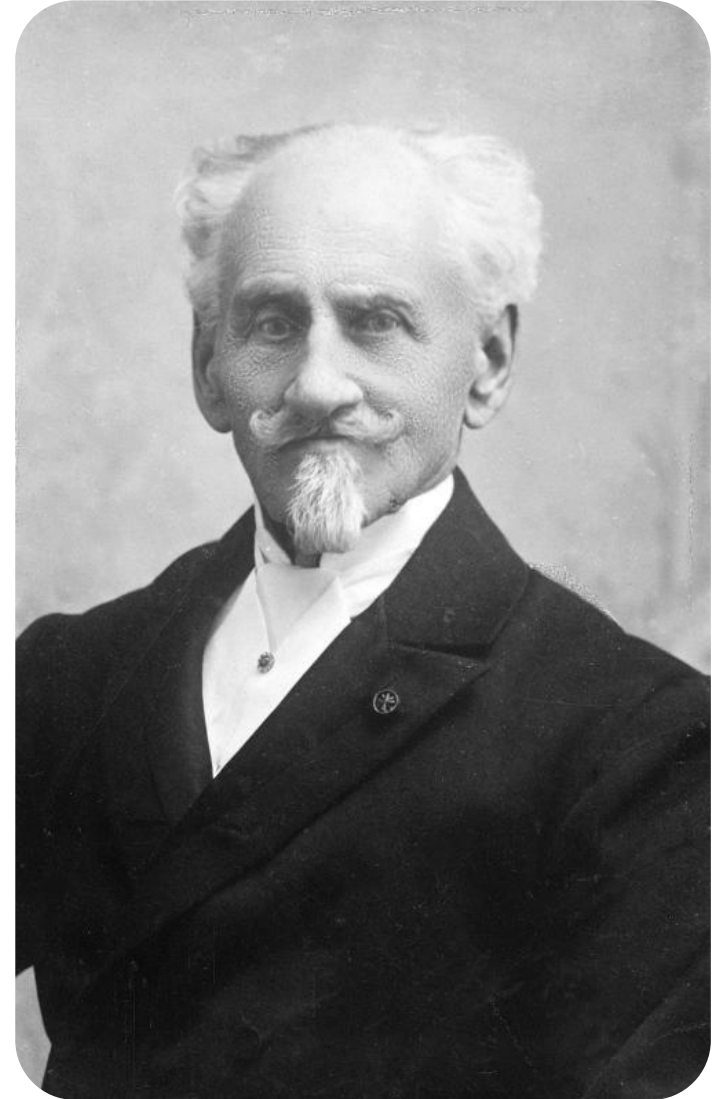
- Ur. 30 lipca 1947 w Thal, Austria, austriacko-amerykański aktor, kulturysta i polityk, gubernator stanu Kalifornia w latach 2003–2011.
- W 1968 roku przyjechał do Stanów Zjednoczonych, a w 1983 roku otrzymał amerykańskie obywatelstwo.

Religia

- Chociaż Austria była i jest krajem niemieckojęzycznym, nie rozwinęła się tam nigdy poza okolicami **Salzburga** i krajami jej podległymi, jak **Czechy**, silna formacja protestancka.
- Cesarstwo Austrii było jednym z fundamentów europejskiego katolicyzmu. Jednak w XVIII wieku cesarz **Józef II Habsburg** skonfiskował część majątków kościelnych, przekazując je na szkolnictwo, wojsko i administrację, zakazał także pielgrzymek.
- W 2010 roku **katolicyzm** wyznawało około **64,5%** mieszkańców. **5,5%** wyznawało **islam**, **4,3%** Austriaków należało do **kościół protestanckich**, **2,4%** wyznawało **prawosławie**. **11,5%** Austriaków nie deklarowało żadnej przynależności religijnej

Kuchnia austriacka

- **Kuchnia austriacka** - niejednolita w swym charakterze kuchnia **Austrii**, ze względu na wielonarodowościowy charakter tego kraju, a zwłaszcza wielonarodową przeszłość dawnych **Austro-Węgier**. Łączy w sobie wpływy **niemieckie, włoskie, francuskie, czeskie i węgierskie**.
- Austriacy słyną z ciast, takich jak **strudel** (rodzaj ciasta makaronowego z nadzieniem na przykład jabłkowym, zawijanego w rulon i pieczonego) i **kipfle** (rodzaj pączków) oraz słodczy.
- Najsłynniejszym kucharzem austriackim był **Franz Sacher**. To on wymyślił sztukę mięsa w sosie szczypiorkowym. Jego nazwisko nosi **tort Sachera**.

Największe miasta Austrii

Graz/ratusz miejski

Linz / Taubenmarkt

Salzburg / Stare Miasto

Innsbruck

Klagenfurt am Wörthersee

Villach

Dziękuję za uwagę